

Η Απομάκρυνση ως Μέσο Διαχείρισης της Ενδοοικογενειακής Βίας. Τραύμα και Διαχείριση. Καλές Πρακτικές Απομάκρυνσης.

7^η επιμόρφωση – 30/06/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

Εισήγηση: Αλεβίζος Στέφανος, Ψυχολόγος (M.Ed., PhDc)

Οι Επαγγελματίες κατά την... Απομάκρυνση

«Το να είσαι υπεύθυνος για την ζωή κάποιου άλλου, είναι ένα σύνηθες γνώρισμα στον δυτικό, ανεπτυγμένο κόσμο»

(Furlong, 2003)

Απομάκρυνση

- ❖ Στο παρόν εργαστήριο η έννοια της απομάκρυνσης αναφέρεται σε όλη την διαδικασία που ακολουθείται εφόσον αποφασιστεί η διακοπή της συμβίωσης του παιδιού με τους βιολογικούς γονείς του ή τους ανθρώπους που νομίμως ασκούν την επιμέλεια ή την γονική τους μέριμνα ή την επιτροπεία τους μέχρι την τοποθέτηση και προσαρμογή τους σε μια συνθήκη εναλλακτικής φροντίδας.

Άρα Για Ποιο Παιδί Μιλάμε;

- ❖ Το Παιδί που αποχωρίζεται τους γονείς του, για σύντομο ή μεγάλο διάστημα, το οποίο μετά από τεκμηριωμένη Κοινωνική Έρευνα διαπιστώνεται ότι η παραμονή του στο οικογενειακό περιβάλλον εκεί έχει σοβαρές συνέπειες για την σωματική ή/και την ψυχική του υγεία

Άρα Για Ποιο Παιδί Μιλάμε;

- ❖ Περιπτώσεις που μπορεί να υπάρξει απομάκρυνση του παιδιού από τους γονείς είναι:
 - ❖ Γονική απέλαση
 - ❖ Φυλακισμός γονέων
 - ❖ Θάνατος
- ❖ Λήξη των γονικών δικαιωμάτων
 - ❖ Κακοποίηση ή Παραμέληση
 - ❖ Αδυναμία του γονέα να προστατέψει το παιδί απο υπαρκτούς ή πιθανούς κινδύνους

Ελλάδα

Στην Ελλάδα σε ποσοστό 70% οι λόγοι απομάκρυνσης ενός παιδιού από την οικογένειά του και τη μετακίνησή του σε κάποια δομή που ορίζεται σύμφωνα με το σύστημα παιδικής προστασίας, είναι η κακοποίηση ή η παραμέλησή του από τους βιολογικούς του γονείς (Περάκη, 2018) ενώ το παιδί μετά την απομάκρυνσή του από την οικογένεια, καλείται να βιώσει την απρόσωπη εμπειρία ενός ψυχρού αστυνομικού τμήματος ή ενός νοσοκομείου όπου είναι άγνωστο για πόσο θα παραμείνει, μέχρι να ολοκληρωθεί όλη η γραφειοκρατική διαδικασία και να τοποθετηθεί σε ανάδοχη οικογένεια (Κουτσούκου, 2013).

Απομάκρυνση

- ❖ Η απομάκρυνση ενός παιδιού από το περιβάλλον του, ανεξάρτητα από τους λόγους για τους οποίους γίνεται, είναι μια τραυματική εμπειρία (Advancing California's TraumaInformed Systems, 2010).
- ❖ Σύμφωνα με έρευνες, η απομάκρυνση των παιδιών από τα σπίτια τους χαρακτηρίστηκε από τα παιδιά ως «αδέξια». Αντιμετώπισαν μια σειρά αγχοτικών καταστάσεων όπως η έλλειψη πληροφοριών, ο τρόμος που προέκυψε από το άγνωστο και της απουσίας αναγνώρισης των συναισθημάτων τους πόνου και απώλειας. (Folman, 1998)

Απομάκρυνση

- ❖ Η κλινική έρευνα δείχνει ότι τα παιδιά που απομακρύνονται από τους γονείς τους «κατακλύζονται από αισθήματα εγκατάλειψης, απόρριψης, αναξιότητας, ενοχής και ανικανότητας» (Folman, 1998)

Απομάκρυνση

- ❖ Η κλινική έρευνα δείχνει ότι τα παιδιά που απομακρύνονται από τους γονείς τους «κατακλύζονται από αισθήματα εγκατάλειψης, απόρριψης, αναξιότητας, ενοχής και ανικανότητας» (Folman, 1998) Έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε ενήλικες που απομακρύνθηκαν από το περιβάλλον τους λόγω κακοποίησης σε σχέση με παιδιά που παρέμειναν , έδειξαν ότι οι ενήλικες που απομακρύνθηκαν ως παιδιά είναι πιο πιθανό παρουσιάσουν συμπεριφορές που σχετίζονται με ουσίες, ψυχωσικές ή διπολικές διαταραχές, κατάθλιψη, αγχώδεις διαταραχές, δύο έως τρεις φορές υψηλότερα ποσοστά παραβατικότητας και ποινικές καταδίκες για βίαια αδικήματα (Côté, Orri, Marttila, & Ristikari, 2018)
- ❖ Η διαδικασία είναι ένα γεγονός που προκαλεί στα παιδιά αμφισβήτηση της κατανόησης τους για τον εαυτό τους, τις διαπροσωπικές τους σχέσεις αλλά και την ασφάλεια και την σταθερότητα του κόσμου που ζουν (Mitchell & Kuczynski, 2010)

Απομάκρυνση

- ❖ Εύκολα θα αναρωτηθεί κάποιος ότι αναλογιζόμενοι τις επιπτώσεις που έχει η απομάκρυνση στα παιδιά, τότε για ποιό λόγο απομακρύνονται;;;
- ❖ Η αλήθεια είναι ότι ορισμένες οικογένειες δεν μπορούν να δείξουν σημάδια βελτίωσης ή διάθεση αποκατάστασης και να προσφέρουν ένα ασφαλές περιβάλλον στο οποίο μπορούν να ζήσουν τα παιδιά». (Jones. , 1987).

Απομάκρυνση

- ❖ Ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις, τα δικαστήρια εξετάζουν μόνο εάν ένα παιδί κινδυνεύει εφόσον παραμείνει στη φροντίδα των γονιών του, χωρίς όμως να λαμβάνουν υπόψη τη βλάβη που προκύπτει από την εναλλακτική λύση—την αφαίρεση δηλαδή αυτού του παιδιού από το σπίτι του και την οικογένειά του (Trivedi, 2019).
- ❖ Κι ενώ η απομάκρυνση μπορεί να αξιολογηθεί ως η καλύτερη ή έστω μοναδική λύση για ένα παιδί, η πραγματικότητα δείχνει ότι ακόμη και σε συνθήκες κακοποίησης, η διακοπή του δεσμού μεταξύ γονεών και παιδιού είναι ψυχολογικά επιζήμια (Trivedi, 2019) ενώ ακόμη και η τοποθέτηση σε θετή ή ανάδοχη οικογένεια μετά την απομάκρυνση από τους βιολογικούς γονείς έχει αρνητικά ψυχολογικά αποτελέσματα στον ψυχισμό του παιδιού (Bonagura, 2008).

Απομάκρυνση

- ❖ Γενικά, ένας επαγγελματίας μπορεί να αντιμετωπίσει την διαδικασία της απομάκρυνσης μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα «γρήγορο, μεμονωμένο γεγονός» ωστόσο η ίδια η διαδικασία της απομάκρυνσης αποτελεί ένα ορόσημο στην ζωή ενός παιδιού καθώς τα παιδιά θα επαναφέρουν συχνά την συγκεκριμένη ανάμνηση στο μυαλό τους. Η διαδικασία της επαναβίωσης προκαλεί ένα μεγάλο τραύμα στα παιδιά (Mitchell , 2016). Κατά τη διάρκεια της απομάκρυνσης, τα περισσότερα παιδιά βιώνουν συναισθήματα θυμού, λύπης και κατάθλιψης (Chapman, Wall, & Barth,, 2004)

Λήψη Απόφασης Νομικό Πλαίσιο

Άρθρο 40 - Κώδικας Ποινικής Δικονομίας (Νόμος 4620/2019) - Υποχρέωση ιδιωτών

- ❖ Ακόμα και ιδιώτες οφείλουν στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο, αν αντιληφθούν οι ίδιοι αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως, να την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο. Η αναγγελία αυτή μπορεί να γίνει είτε εγγράφως με μια αναφορά ή προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση.
- ❖ Στην αναφορά ή στην προφορική δήλωση πρέπει να αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες που αφορούν την πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις.
- ❖ Αν πολλοί πληροφορήθηκαν για την αξιόποινη πράξη, τότε καθένας έχει ξεχωριστά την υποχρέωση αυτή

Άρθρο 38 - Κώδικας Ποινικής Δικονομίας (Νόμος 4620/2019) - Υποχρέωση για την ανακοίνωση αξιόποινης πράξης

- ❖ Οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα ο,τιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως.
- ❖ Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία, έχουν την ίδια υποχρέωση για τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 1, αν πληροφορήθηκαν γι' αυτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- ❖ Η ανακοίνωση γίνεται γραπτώς και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που υπάρχουν και αφορούν την αξιόποινη πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις.

Άρθρο 23 -Νόμο υπ. Αριθμ. 3500/2006 (ΦΕΚ 232/Α/24-10-2006) Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις.

- ❖ Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ο οποίος, κατά την εκτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον διευθυντή της σχολικής μονάδας. Ο διευθυντής της σχολικής μονάδας ανακοινώνει, αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον αρμόδιο εισαγγελέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή. Την ίδια υποχρέωση έχουν οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής.

Άρθρο 23 -Νόμο υπ. Αριθμ. 3500/2006 (ΦΕΚ 232/Α/24-10-2006) Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις.

- ❖ Κατά την προδικασία και τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, ο οποίος ανακοίνωσε την αξιόποινη πράξη στις παραπάνω αρμόδιες αρχές, και ο εκπαιδευτικός, ο οποίος την πληροφορήθηκε ή τη διαπίστωσε, καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες, μόνο αν η πληροφορία δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

Πότε Απομακρύνονται Τα Παιδιά;

- ❖ Η κάθε εισαγγελία όσο και ο κάθε Εισαγγελέας ακολουθεί έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης , αντιμετώπισης και χειρισμού της κάθε καταγγελίας και άρα της περίπτωσης του κάθε παιδιού.
 - ❖ οι Εισαγγελείς σε μικρή συχνότητα δίνουν κατευθύνσεις και αναλυτικές πληροφορίες για την υπόθεση στον αρμόδιο κοινωνικό λειτουργό πριν ξεκινήσει την κοινωνική έρευνα
 - ❖ παραγγέλουν την κοινωνική έρευνα χωρίς τις απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζεται για την διεξαγωγή της έρευνας (συγκεκριμένα σημειώνονται το είδος, η προέλευση και το ακριβές περιεχόμενο της καταγγελίας, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του παιδιού κ.ά.).
 - ❖ απουσία ενιαίου πρωτόκολλου και κανόνων για όλες τις Εισαγγελίες
 - ❖ απουσία των θεσμικά προβλεπόμενων κοινωνικών υπηρεσιών στα Πρωτοδικεία.

Πότε Απομακρύνονται Τα Παιδιά;

Άρθρο 1532 - Αστικός Κώδικας - Συνέπειες κακής άσκησης

1. Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σ' αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας, οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου, ο εισαγγελέας ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Πότε Απομακρύνονται Τα Παιδιά;

2. Το δικαστήριο μπορεί ιδίως να αφαιρέσει από τον ένα γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ολικά ή μερικά και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο ή, αν συντρέχουν και στο πρόσωπο αυτού οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή, ακόμη, και την επιμέλειά του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή και να διορίσει επίτροπο.
3. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου και επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του τέκνου, ο εισαγγελέας μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του, μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών

Πότε Απομακρύνονται Τα Παιδιά;

Διεθνής Σύμβαση για Τα Δικαιώματα του Παιδιού

Άρθρο 9

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί
2. Σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις διαδικασίες και να γνωστοποιούν τις απόψεις τους

Πότε Απομακρύνονται Τα Παιδιά;

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζει χωριστά από τους δυο γονείς του ή από τον έναν από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή με τους δυο γονείς του, εκτός εάν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού.

Πότε Απομακρύνονται Τα Παιδιά;

Διεθνής Σύμβαση για Τα Δικαιώματα του Παιδιού

Άρθρο 12

- ❖ Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και το βαθμό ωριμότητάς του.

Πότε Απομακρύνονται Τα Παιδιά;

Διεθνής Σύμβαση για Τα Δικαιώματα του Παιδιού

Άρθρο 20

- ❖ Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους του Κράτους. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προβλέπουν γι' αυτό το παιδί μια εναλλακτική επιμέλεια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία

Λήψη Απόφασης Βέλτιστο Συμφέρον του Παιδιού

Βέλτιστο Συμφέρον του Παιδιού

- ❖ Η άποψη, γνώμη του παιδιού
- ❖ Η ταυτότητα του παιδιού
- ❖ Η διατήρηση του οικογενειακού περιβάλλοντος και διατήρηση σχέσεων
- ❖ Η φροντίδα, προστασία και ασφάλεια του παιδιού
- ❖ Πιθανή κατάσταση ευπάθειας, αδυναμίας ή αναπηρίας του παιδιού
- ❖ Το δικαίωμα του παιδιού στην υγεία
- ❖ Το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση

General comment No. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para. 1)

Απόφαση Απομάκρυνσης

- ❖ Η Σε διεθνές επίπεδο, η επιστημονική έρευνα δείχνει ότι η γνωμοδότηση και κατά συνέπεια η απόφαση απομάκρυνσης λαμβάνεται αφενός σε ένα πλαίσιο επείγουσας κατάστασης και αφετέρου με περιορισμένες πληροφορίες (Pickett & Maton, 1997).
- ❖ Η έννοια του επείγοντος σχετίζεται και με την πίεση που δέχονται οι επαγγελματίες στον τομέα της προστασίας του παιδιού, όπου συχνά καλούνται να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά γρήγορα με πληροφορίες που λαμβάνονται απο διαφορετικές πηγές που είτε είναι αμφισβητήσιμες είτε είναι ελλειπείς (Spratt, Devaney, & Hayes, 2015).

Απόφαση Απομάκρυνσης

- ❖ Η έννοια της προκατάληψης ή μεροληψίας των επαγγελματιών ή αλλιώς επιβεβαίωση ή η επιβεβαίωση της μεροληψίας (Munro, 2020) που αναφέρεται επίσης και με τους όρους «επαλήθευση» (Holland, 2011), «σταθερή σκέψη» (Brandon, et al., 2009), ή «προκατάληψη που οδηγεί στην προσαρμογή» (Taylor, 2010).
- ❖ Ο Munro (2020) περιγράφει μια σειρά απο τεχνικές που χρησιμοποιούν οι επαγγελματίες στο χώρο της προστασίας του παιδιού και τους οδηγούν στην μεροληψία της επιβεβαίωσης.
 - ❖ Πρώτον, η «αποφυγή»
 - ❖ Δεύτερον, «ξεχνούν» στοιχεία ή γεγονότα που ακυρώνουν την αρχική τους εκτίμηση.
 - ❖ Τρίτον, υποτιμώντας την πηγή της πληροφορίας.

Παιδικό Τραυματικό Στρες Και Συνήθεις Αντιδράσεις Σε Τραυματικά Συμβάντα

- ❖ Όταν τα παιδιά αντιμετωπίζουν μια τραυματική εμπειρία, δεν εκδηλώνουν πάντα τραυματικό στρες. Πολλοί παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν τις συνέπειες και αυτοί οι παράγοντες μπορούν να αναγνωριστούν τόσο ως προστατευτικοί όσο και ως παράγοντες κινδύνου.

Απομάκρυνση Τοξικό Στρες Το Τραύμα της Απομάκρυνσης

Πολυσύνθετο Τραύμα

- ❖ Ο Φόβος της Μετάβασης. Επηρεάζει την κατανόησή τους για τον εαυτό τους, τις διαπροσωπικές τους σχέσεις και την αίσθηση ασφάλειας και σταθερότητας του κόσμου στον οποίο ζουν. Τα παιδιά αναφέρουν εμπειρίες ασάφειας και αμφιβολίας, αισθήματα απώλειας και τραύματος ενώ συχνά εξισώνουν την απομάκρυνση τους με απαγωγή.
- ❖ Αμφιβολία Σχέσεων. Εκτός από την απώλεια του οικογενειακού τους περιβάλλοντος καλούνται να σχετιστούν με νέα άτομα
- ❖ Ασάφεια Ρόλου Τους. Παλεύουν να νοηματοδοτήσουν το γεγονός για το που βρίσκονται και για ποιο λόγο
- ❖ Δίσημο Πένθος . Πενθούν τα μέλη της οικογένειας τους τα οποία δεν έχουν αποβιώσει, αλλά είναι κάπου «εκεί έξω». Το Δίσημο Πένθος, η απώλεια δηλαδή χωρίς θάνατο, μπορεί να προκαλέσει άγχος, σύγχυση, απόγνωση, και άλλες αρνητικές συνέπειες στην ψυχική υγεία του παιδιού

Πολυσύνθετο Τραύμα

Το Πολυσύνθετο Τραύμα προκαλείται από την έκθεση σε πολλαπλά ανεπίλυτα τραυματικά γεγονότα που θέτουν σε κίνδυνο την προσωπική ασφάλεια του παιδιού και την ευημερία του

- ❖ Σωματικές Δυσλειτουργίες
- ❖ Δυσκολίες Στην Διαχείριση Συναισθήματος
- ❖ Φτωχή Λειτουργία Αυτορρύθμισης
- ❖ Έκπτωση Γνωστικών Λειτουργιών
- ❖ Αύξηση της Ορμόνης Κορτιζόλης και Καταστροφή Εγκεφαλικών Κυττάρων
- ❖ Πολλαπλές Συνέπειες Για Την Υγεία

Πολυσύνθετο Τραύμα

Θρήνος, Θλίψη, Απώλεια

Ενοχή, Διαταραχή
Μετατραυματικού Στρες,
Απομόνωση, Χρήση Ουσιών,
Άγχος, Χαμηλή Αυτοεκτίμηση

Τα παιδιά που απομακρύνονται
μπορεί να θρηνούν την απώλεια
των γονέων τους σαν να είχαν
πεθάνει.

Το Τραύμα της Απομάκρυνσης

- ❖ Το «Τραύμα της Απομάκρυνσης» είναι ένας γενικός όρος που χρησιμοποιείται διεθνώς στο σύστημα προστασίας των παιδιών, και αναφέρεται στους πολλαπλούς τρόπους που ένα παιδί μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από το χωρισμό από την οικογένειά του και την τοποθέτηση σε ανάδοχη φροντίδα ή σε πλαίσιο φιλοξενίας

Η Θεωρία της Προσκόλλησης

Η «Θεωρία της Προσκόλλησης» υποδηλώνει τη συναισθηματική δυσφορία των παιδιών από την απομάκρυνση από το γονικό περιβάλλον και σημειώνει τα μετέπειτα προβλήματα που η απομάκρυνση προκαλεί, όπως η επιθετικότητα και η κατάθλιψη.

ΠΑΙΔΙΑ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

- ❖ Υψηλά Ποσοστά Επιθετικότητας
- ❖ Οργισμένη Ιδιοσυγκρασία
- ❖ Ενούρηση
- ❖ Διαταραχή Λόγου
- ❖ Συμπεριφορά Που Απαιτεί Προσοχή
- ❖ Ντροπή
- ❖ Διατροφικές Διαταραχές
- ❖ Πείσμα και Αρνητισμός
- ❖ Εγωισμός
- ❖ «Πιπίλισμα» Δαχτύλων
- ❖ Υπερβολικό Κλάμα

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- ❖ Εφιάλτες- διαταραχές στον ύπνο
- ❖ Παρεμβατικές σκέψεις (επαναλαμβανόμενες, ανεπιθύμητες και συχνά ενοχλητικές σκέψεις ή εικόνες που προκαλούν αγωνία)
- ❖ Τραυματικές εικόνες από τον αποχωρισμό οι οποίες αναπαρίστανται μέσα από το παιχνίδι ή τη ζωγραφική
- ❖ Αρνητικές πεπτοιθήσεις για τρίτους, τον εαυτό τους ή για το γεγονός που βίωσαν
- ❖ Αρνητική αλλαγή στη συμπεριφορά, όπως επιθετικότητα, υπέρμετρος θυμός, κ.ά.
- ❖ Αρνητική διάθεση, όπως θλίψη, θυμός, οργή, φόβος, ενοχές κ.λπ.
- ❖ Σκέψεις ή ενέργειες αυτοκαταστροφικές, όπως αυτοκτονικές τάσεις
- ❖ Αρνητικά σωματικά συμπτώματα, όπως πονοκέφαλοι, στομαχόπονοι, κ.ά. (Pfeiffer, Sachser, Rohlmann, Goldbeck, 2018).

Απομάκρυνση

Γενικά οι ερευνητές που ασχολούνται με τις κρίσεις και τα τραυματικά γεγονότα έχουν εντοπίσει τρεις κρίσιμους προστατευτικούς παράγοντες που μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να αντιμετωπίσουν καταστάσεις κρίσης και τραύματος:

- ❖ επαρκής πληροφόρηση για το τι τους συμβαίνει
- ❖ ένα κατάλληλο σύστημα υποστήριξης
- ❖ αποτελεσματικοί μηχανισμοί αντιμετώπισης του φόβου και του άγχους που προκαλεί η κρίση (Aguilera & Janice , 1974).

Μεταξύ των μικρότερων παιδιών, υπάρχει συχνά η ανάγκη να υιοθετήσουν στρατηγικές αντιμετώπισης της κρίσης από έναν ενήλικα (π.χ. λήψη πληροφοριών) και να βασιστούν σε έναν ενήλικα για να τους βοηθήσει να οργανώσουν και να προσαρμοστούν στις εμπειρίες τους (Sutherland-Fox , 1985)

Απομάκρυνση

Οι Henry and Richardson (2013) παρουσίασαν σε επαγγελματίες της πρόνοιας της πολιτείας των Η.Π.Α. Southwest Michigan, μια πρότυπη διαδικασία απομάκρυνσης παιδιών με έμφαση στο τραύμα (Trauma informed Removal) εκ μέρους του Southwest Michigan Children's Trauma Assessment Center. Ο οδηγός Trauma informed Removal, αναφέρει ότι αρχικά πρέπει πάντα να γίνεται ένα σχέδιο για την ελαχιστοποίηση του τραύματος στο παιδί κατά την διαδικασία της απομάκρυνσης. Το σχέδιο περιλαμβάνει:

- ❖ την ανάγκη δημιουργία ασφάλειας στο παιδί,
- ❖ ψυχοεκπαίδευση του παιδιού για να αποδεχτεί την συνθήκη
- ❖ ενδυνάμωση μέσω της παρουσίασης της διαδικασίας
- ❖ συνέχεια στις σχέσεις του παιδιού με τους επαγγελματίες και μετά την απομάκρυνση
- ❖ διευκόλυνση έκφρασης των συναισθημάτων και αποδοχής αυτών

Απομάκρυνση

Ένα άλλο μοντέλο απομάκρυνσης των παιδιών, με την λιγότερο δυνατή βλάβη, που προτείνεται απο την έρευνα της Folman σημειώνει τρία βήματα.

- ❖ Πρώτον, η ενημέρωση των παιδιών πριν από την απομάκρυνση ότι αφήνουν τους γονείς τους για να ζήσουν προσωρινά σε ένα άλλο εναλλακτικό πλαίσιο φορντίδας.
- ❖ Δεύτερον θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να επικοινωνήσουν με τις οικογένειές τους το συντομότερο δυνατό μετά την απομάκρυνση και
- ❖ Τρίτον η εξοικείωση των παιδιών, με το να συναντήσουν απο πριν τους ανάδοχους ή θετούς γονείς τους ή να δουν το πλαίσιο που θα μετακινηθούν. (Folman, 1998).

Απομάκρυνση

Παράλληλα, στο ίδιο μοντέλο της Folman προτείνεται

- ❖ η απομάκρυνση των παιδιών να γίνεται από έναν επαγγελματία που είναι γνωστός στα παιδιά.
- ❖ Όταν είναι δυνατόν, είναι επίσης ωφέλιμο ο γονέας να συνοδεύει το παιδί σε αυτή τη μετάβαση.
- ❖ Εάν τα παιδιά δεν μπορούν να συναντήσουν το πλαίσιο εναλλακτικής φροντίδας πριν από την απομάκρυνση, πρέπει να τους δοθούν συγκεκριμένες πληροφορίες για αυτά, όπως π.χ. να δουν τα παιδιά ένα βίντεο με τα μέλη της ανάδοχης οικογένειας να μιλούν για τον εαυτό τους, τα ενδιαφέροντά τους και τα είδη των πραγμάτων που τους αρέσει να κάνουν μαζί με παιδιά ή τουλάχιστον να παρουσιάζονται φωτογραφίες των μελών της ανάδοχης οικογένειας μαζί με μια αφήγηση για την οικογένεια (Folman, 1998).

Απομάκρυνση

- ❖ Αναφορικά με τον κίνδυνο ότι οι γονείς θα διαφύγουν μαζί με τα παιδιά εάν ενημερωθούν εκ των προτέρων για την απομάκρυνση, μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή διαδικασίες προσαρμοσμένες σε αυτή την συνθήκη.
- ❖ Για παράδειγμα, οι επαγγελματίες μπορούν να φτάσουν το πρωί, να εξηγήσουν στους γονείς και στα παιδιά τι πρόκειται να συμβεί. Τα παιδιά μπορούν να μαζέψουν τα πράγματά τους και, όταν είναι δυνατόν, οι γονείς μπορούν να συνοδεύσουν τα παιδιά στο αστυνομικό τμήμα ή στο γραφείο της κοινωνικής υπηρεσίας. Στο αστυνομικό τμήμα ή στο γραφείο της κοινωνικής υπηρεσίας, μπορεί να γίνει ο αποχαιρετισμός, σχέδια για την επόμενη επαφή (Folman, 1998).

Απομάκρυνση

- ❖ Σε όλες τις περιπτώσεις η έρευνα δείχνει ότι τα παιδιά που επεξεργάζονται με μεγαλύτερη ταχύτητα και επιτυχία το τραύμα της απομάκρυνσης, είναι τα παιδιά που είναι σε θέση να δώσουν νόημα στην εμπειρία τους (Herman, 1992).

Πώς εξηγούμε στα παιδιά την απομάκρυνση με βάση την τραυματοκεντρική φροντίδα

- ❖ Αποφύγετε να παρασυρθείτε απο το πώς το παρουσιάζει το παιδί
- ❖ Πριν ρωτήσει το παιδί:
- ❖ Αναγνώριση τη διαφοράς μεταξύ του πόνου και τραύματος
- ❖ Προθυμία να αναγνωρίσετε την δική σας δυσκολία στην ανακούφιση του πόνου, αλλά στην δυνατότητα σας να ελαχιστοποιήσετε το τραύμα
- ❖ Προθυμία να νοιώσετε με τον πόνο του παιδιού
- ❖ Αναγνώριση και ανάληψη ευθύνης για την απόφαση σας δημιούργησε τον πόνο και το τραύμα του παιδιού

Πώς εξηγούμε στα παιδιά την απομάκρυνση με βάση την τραυματοκεντρική φροντίδα

- ❖ Προσδιορίστε τι συμβαίνει και τι πρόκειται να συμβεί στο παιδί
- ❖ Εντοπίστε τα κοινά συναισθήματα που έχουν συνήθως τα παιδιά
- ❖ Εντοπίστε κοινές σκέψεις που έχουν συνήθως τα παιδιά
- ❖ Εξηγήστε το ρόλο σας στην παροχή αυτού που πιστεύετε ότι θα πρέπει να γίνει για να είναι ασφαλές το παιδί
- ❖ Προκαλέστε ερωτήσεις στο παιδί
 - ❖ Ρωτήστε τι χρειάζεται το παιδί από το σπίτι του που δίνει άνεση
 - ❖ Ρωτήστε το παιδί τι χρειάζεται για να νιώσει ασφάλεια

Προετοιμαστείτε για ερωτήσεις – απαντήσεις - σκέψεις

- ❖ Γιατί δεν μπορώ να μείνω με τους γονείς μου;
- ❖ Δεν μπορείς να μου το κάνεις αυτό. Αγαπώ τους γονείς μου. Πώς γίνεται εσύ να θέλεις να με πληγώσεις;
- ❖ Τι θα γίνει αν δεν έρθω μαζί σου;
- ❖ Πόσο καιρό θα είμαι σε ανάδοχη φροντίδα;
- ❖ Πότε μπορώ να δω ξανά τους γονείς μου;
- ❖ Πώς γίνεται να με χωρίζεις από τα αδέρφια μου;

Προκλήσεις Επαγγελματιών κατά την Απομάκρυνση

Γιατί δεν επικοινωνώ;

- ❖ Πολύ απασχολημένος
- ❖ Όσο πιο γρήγορα ολοκληρώσω την υπόθεση τόσο πιο γρήγορα μπορώ να παρακολουθήσω άλλα πράγματα
- ❖ Δεν θέλετε να διαταράξετε τη μετάβαση του παιδιού κάνοντας το χειρότερα με το να τους πυροδοτήσω από την παρουσία μου

ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΜΗΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΑ ΠΟΛΥ ΕΠΩΔΥΝΟ;;

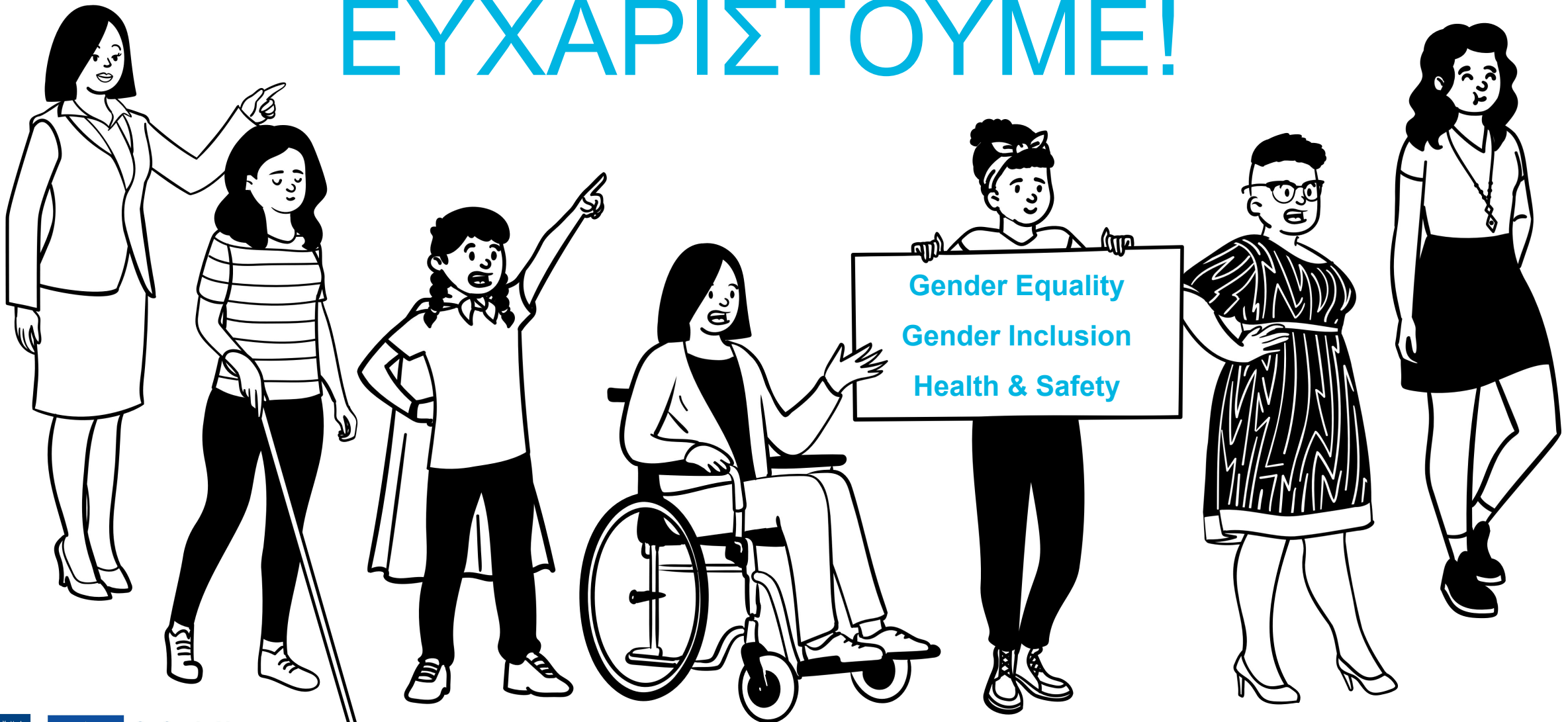
Προκλήσεις Επαγγελματιών κατά την Απομάκρυνση

Λόγοι για να δείτε το παιδί

- ❖ Η παρουσία σας φέρνει μια ευκαιρία να επεξεργαστεί τι έχει συμβει.
- ❖ Η παρουσία σας προσφέρει στο παιδί μια ευκαιρία να κερδίσει πληροφορίες και να κάνει ερωτήσεις.
- ❖ Κατά τη διάρκεια της κρίσης της απομάκρυνσης παρείχατε ασφάλεια και υποστήριξη που δημιούργησε αυξημένη ασφάλεια
- ❖ Δεν εγκαταλείπετε το παιδί όπως άλλοι στο παρελθόν - Η εμπιστοσύνη στους επαγγελματίες του συστήματος βασίζεται έχοντας επαφή με τους εργαζόμενους

ΕΣΕΙΣ ΕΙΣΤΕ Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥΣ!!!!!!!

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Gender Equality
Gender Inclusion
Health & Safety